

Izveštaj o učešću potpredsjednika Vlade za vanjske i evropske poslove dr Filipa Ivanovića na jubilarnom desetom Budimpešta - Balkan forumu (8-10. mart 2026. godine)

Potpredsjednik Vlade za vanjske i evropske poslove dr Filip Ivanović učestvovao je na jubilarnom desetom Budimpešta - Balkan forumu, koji je održan od 8. do 10. marta 2026. godine u Budimpešti. U okviru foruma, potpredsjednik Ivanović učestvovao je na uvodnom panelu „*Centralna Evropa i Zapadni Balkan u novoj geopolitičkoj eri*“ zajedno sa ministrom vanjskih poslova i trgovine Mađarske Peterom Sijartom i ministrom vanjskih poslova i vanjske trgovine Sjeverne Makedonije Timčom Mucunskim, gdje su razmijenjena viđenja o aktuelnim geopolitičkim kretanjima, ulozi Zapadnog Balkana u evropskom kontekstu i perspektivi proširenja Evropske unije. Diskusije su bile usmjerene na redefinisane uloge regiona u novoj geopolitičkoj arhitekturi, kao i na izazove sa kojima se suočava politika proširenja Evropske unije. Tokom panela posvećenog Centralnoj Evropi i Zapadnom Balkanu istaknuto je da proces proširenja, iako formalno ostaje jedan od ključnih instrumenata spoljne politike Evropske unije, sve više trpi posljedice unutrašnjih političkih preispitivanja i promijenjenih međunarodnih okolnosti.

Ministar Sijarto je u svom izlaganju na forumu ukazao na širi geopolitički okvir u kojem Evropska unija djeluje, ocijenivši da je Uniji potrebna nova energija i strateško preispitivanje sopstvenih prioriteta. U tom kontekstu, proširenje je predstavljeno ne samo kao tehnički proces integracije novih članica, već i kao instrument jačanja ukupne političke i ekonomske snage Evropske unije. Poseban akcenat stavljen je na pitanje energetske bezbjednosti, koje je identifikovano kao jedno od ključnih pitanja savremene evropske politike. U institucionalnom smislu, mađarska strana je naglasila potrebu očuvanja ravnoteže unutar Evropske unije, posebno kroz zadržavanje prava veta država članica kao mehanizma zaštite nacionalnih interesa i institucionalne stabilnosti. Takođe je istaknut značaj ravnopravnog pristupa svim državama kandidatima, uz protivljenje selektivnim ili politički motivisanim ubrzanjima pristupnih procesa.

Tokom svog izlaganja, potpredsjednik Ivanović potvrdio je punu posvećenost Crne Gore procesu evropske integracije, naglašavajući da Crna Gora ostaje najnapredniji kandidat u regionu. Istakao je visok nivo podrške građana članstvu u Evropskoj uniji, što dodatno osnažuje politički legitimitet procesa pristupanja. Kao strateški cilj, ponovljena je ambicija da Crna Gora završi pregovarački proces do kraja 2028. godine, uz naglasak da država već dijeli temeljne evropske vrijednosti i predstavlja integralni dio evropskog političkog i kulturnog prostora.

Ministar Mucunski naglasio je da u trenutnoj energetske i političke nestabilnosti, EU i Zapadni Balkan treba da budu bliže nego ikada. Smatra da članstvo ne treba da se dodjeljuje iz političke milosti. Podsjetio je da je njegova zemlja napravila velike ustupke: promjena Ustava i promjena imena države. Uprkos tome, istakao je da država ne smije da se odrekne svog nacionalnog identiteta radi ulaska u EU.

Na marginama foruma, potpredsjednik Ivanović održao je odvojene bilateralne sastanke sa ministrom Sijartom i sa ministrom za evropske poslove Bokom koji su dodatno potvrdili visok nivo političkog razumijevanja i saradnje između Crne Gore i Mađarske. Mađarska je reafirmisala snažnu podršku evropskom putu Crne Gore, jasno ističući da ne vidi alternativu punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. U razgovorima je naglašeno da pregovarački proces treba završiti u okviru postojećeg institucionalnog modela, bez uvođenja prelaznih ili alternativnih oblika integracije koji bi mogli dovesti do relativizacije konačnog cilja - punopravnog članstva. Ukazano je da proces pristupanja Crne Gore karakteriše stabilan napredak, ali da je neophodno ukloniti preostale političke i administrativne prepreke kako bi se očuvala dinamika zatvaranja pregovaračkih poglavlja.

Zaključno, učešće na forumu i održani sastanci potvrdili su da, uprkos složenim geopolitičkim okolnostima, postoji kontinuirana politička podrška proširenju Evropske unije na Zapadni Balkan, kao i jasno prepoznata uloga Crne Gore kao predvodnika tog procesa. Istovremeno je naglašena potreba za očuvanjem kredibiliteta politike proširenja, dosljednom primjenom meritornog pristupa i izbjegavanjem politizacije koja bi mogla usporiti ili kompromitovati proces integracije. U tom smislu, saradnja sa državama članicama koje pružaju snažnu i principijelnu podršku, poput Mađarske, ostaje od ključnog značaja za dalji napredak Crne Gore ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji.